

Djelovanje Hrvatskog restauratorskog zavoda su npr. u 2018. godini - Europskoj godini kulturne baštine - predstavljanje rezultata faze konzervatorsko-restauratorskih istraživanja dijela zgrade Kavalira u Tvrđavi „Brod“ u Slavenskom Brodu. Voditeljica je bila **Daria Škarpa Dubreta**.

U povijesnom dijelu je opisan Slavenski Brod koji je imao izuzetnu ulogu u strateškoj obrani Habsburške Monarhije zbog pogodnog prijelaza preko rijeke. Gradnja nove, suvremene tvrđave u Slavenskom

Ministarstvo kulture, Konzervatorski odjel u Slavenskom Brodu

NOVI PRILOZI POZNAVANJU POVIJESNOG NASLJEĐA I KULTURNIH DOBARA BRODSKOG POSAVLJA

Baština - info

INFORMATIVNO-EDUKATIVNI IZBOR IZ STRUČNIH MATERIJALA ARHIVA MINISTARSTVA KULTURE (562.)

Piše: **Željka Perko**,
 diplomirani inženjer
 arhitekture,
 pročelnica

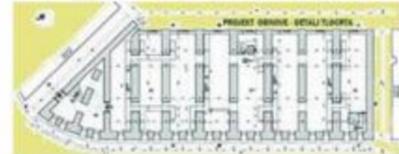
Hrvatski restauratorski zavod (III. dio)

Pogled na središnji dio Tvrđave „Brod“ sa zgradom Kavalira

Fotografije zatečenog stanja iz Elaborata HRZ-a sadrži analize faza izgradnje te oznake pozicija istražnih sondi

Stručnjaci HRZ-a su po rezultatima provedenih konzervatorsko-restauratorskih istraživanja predložili obnovu

Brodu počela je 1715. godine prema projektu inženjera Willera i Perette, u duhu Vaubanove fortifikacijske škole.

Osnovni korpus nove tvrđave – kvadratni prostor s četiri bastiona povezana kurtinama, tri revelina i Hornwerk s nužnim zgradama za smještaj vojske, skladištima, barutanom i drugim pomoćnim objektima - bio je završen 1720. godine, kad je vojna posada preseljena iz stare utvrde.

Za fortifikacijsku arhitekturu 18. stoljeća već je arhaični kvadratni oblik osnovnog tvrđavskog tijela uzrokovao niz problema u njezinu funkcioniranju. Te je nedostatke uočio Nikola Doxat de Demoret, koji je 1726. godine pregledao tvrđavu Brod. Čini se da su njegova analiza stanja tvrđave i njezinih nedostataka te konstruktivni prijedlozi i rješenja za njihovo uklanjanje, presudno utjecali na smještaj i formu Kavalira.

Kavalir brodske tvrđave građen je od 1766. do 1784. godine i jedan je od najznačajnijih sačuvanih spomenika fortifikacijske arhitekture 18. stoljeća u Hrvatskoj. Jedinstvenim ga čini njegova monumentalnost, atipičan položaj unutar tvrđave te tlocrtni raspored kojim je omogućeno zadovoljavanje mnogih funkcija vezanih za smještaj vojske, oružja, streljiva, različitih skladišta i radionica. U urbanističkom smislu, krila kavalira zatvaraju velik unutarnji kvadratni plato u čijem se središtu nalazi kapela. Dojmu gradskog trga pridonosi i oblikovanje unutarnjih pročelja, koja su ritmizirana kontinuiranim nizanjem istaknutih velikih lukova kazamata s nizom vrlo sličnih ploha pročelja. Snažna vertikala tornja sa satom, smještenog nad središnjim prolazom sjevernog krila, u osi elipsoidne barokne kapele na sjecištu horizontalnih i vertikalnih osi središnjih prolaza te dijagonalnih osi prolaza u kutovima kavalira, odraz je baroknog geome-

trijski koncipiranog urbanizma.

Iako se danas kavalir nalazi u vrlo destruiranom stanju, moguće je planirati njegovu obnovu i revitalizaciju. O tvrđavskom kompleksu danas se brine Grad Slavenski Brod.

Hrvatski restauratorski zavod uključio se u radove 2015. godine provedbom konzervatorsko-restauratorskih istraživanja sjevernog dijela zapadnog krila kavalira u kojem će biti smještena Kuća tambure. Dobra suradnja Grada, nadležnog konzervatorskog odjela i Hrvatskog restauratorskog zavoda nastavila se u 2017. i 2018. godini radovima na sjevernom krilu kavalira. Provedenim istraživanjima utvrđene su faze izgradnje te brojne preinake izvedene još tijekom 18. stoljeća, kao i intervencije 19. i 20. stoljeća. Izrađena je i cjelovita dokumentacija za projekt obnove.

(nastavlja se)